

NACIONALINĖ
ŠVIETIMO
AGENTŪRA

Etikos bendrosios programos projektas pradinėms klasėms

prof. Jūratė Rubavičienė (Baranova), dr. Sigita Šilingaitė, dr. Lina Vidauskytė, dr. Andrius Sprindžiūnas, Rasa Aškinytė

Esminės nuostatos/paskirtis

- Dorinis ugdymas skirtas kryptingam dorinių nuostatų puoselėjimui, skatinant vaiko moralinį vystymąsi link save tobulinančios ir bendradarbiaujančios asmenybės brandos.
- Dorinis ugdymas pasitelkdamas teologinę ir filosofinę išmintį lavina ir tobulina moralinį mąstymą; ugdo gebėjimą etines bei religines išvalgas bei žinias konstruktyviai taikyti praktikoje.

PASIEKIMŲ SRITYS

†

	A	B	C	D	E
ETIKA	Saviugda ir savisauga. <i>Aš–Asmuo</i>	Dialoginis bendravimas. <i>Aš–Tu</i>	Socialiniai santykiai. <i>Aš–Mes</i>	Santykis su pasauliu. <i>Aš–Tai</i>	
KATALIKŲ TIKYBA	Šventojo Rašto pažinimas	Tikėjimo turinio pažinimas	Bažnyčia ir liturgija	Asmens tobulėjimas ir dvasinis gyvenimas	Morale/etika arba žmogus ir pasaulis
ORTODOKSŲ TIKYBA	Šventojo Rašto pažinimas	Tikėjimo turinio pažinimas	Bažnyčia ir liturgija	Asmens tobulėjimas ir visuomenė	Moralė/etika arba žmogus ir pasaulis
EVANGELIKŲ REFORMATŲ TIKYBA	Šventojo Rašto pažinimas	Tikėjimo turinio pažinimas	Bažnyčia ir liturgija	Biblinis dvasingumas ir visuomenė	Žmogus ir pasaulis
EVANGELIKŲ LIUTERONŲ TIKYBA	Šventojo Rašto pažinimas	Tikėjimo turinio pažinimas	Bendruomenė ir liturgija	Asmens tobulėjimas ir visuomenė	Morale/etika arba žmogus ir pasaulis
KARAIMŲ TIKYBA	Šventojo Rašto pažinimas	Tikėjimo turinio pažinimas	Bendruomenė ir liturgija		Morale/etika arba žmogus ir pasaulis
MUSULMONŲ SUNITŲ TIKYBA	Šventraščio pažinimas	Tikėjimo turinio pažinimas	endruomenė ir malda	Asmens tobulėjimas ir visuomenė	Morale/etika arba žmogus ir pasaulis
JUDĖJŲ TIKYBA	Šventojo Rašto pažinimas kaip asmeninės ūgties prielaida	Tikėjimo turinio pažinimas: ryšys su Kūrėju ir santykis su kitu žmogumi	Šventės, tradicijos, ritualai, bendruomenės gyvenimas	Santykis su visuomene	Judaizmo sąsajos su žydų tautos istorija

Etikos dalyko bendrosios ugdymo programos atnaujinimo ypatybės

- Temos suformuotos kaip klausimai, akcentuojama klausimų kėlimo, įvairių mus supančių fenomenų svarstymo, diskutavimo svarba. Filosofiniai klausimai - ką man visa tai reiškia?
- Pasiekimų sritys išliko tos pačios, tačiau atnaujinti visi pasiekimai. Daug dėmesio skirta virtualumo problematikai (saugus elgesys virtualioje erdvėje, bendravimo virtualioje erdvėje etika ir pan.), pasiekimai A4, B4, C4, D4.
- Pavyzdys: virtualumo temos (1klasė)
 - A4 Aš ir virtualumas. Ar man smalsu sužinoti, kaip veikia internetas? Kuo jis man naudingas, kuo pavojingas? Kokių taisyklių svarbu laikytis virtualioje erdvėje?**
 - B4 Virtualus Kitas: Ar žinau kaip mandagiai bendrauti su kitu virtualioje erdvėje? Kai matau savo tikrą draugą kompiuterio ekrane – ar nepasiilgstu jo realybėje?**
 - C4 Virtuali bendruomenė: Ko galiu išmokti iš animacinių filmukų ir pasakų? Animacija ir pasakos. Kokie animaciniai filmai man patinka? Kokie animacinių filmų, pasakų personažai man patinka ar nepatinka, kodėl? Ar galiu sužinoti internete įdomių dalykų apie savo šalies žmones?**
 - D4 Ekologinių problemų raiška virtualybėje: Ko galiu išmokti iš dokumentinių filmų apie gyvūnijos ir augmenijos gyvenimą? Ar man patinka žiūrėti filmus apie gamtą? Kodėl svarbu matyti ir girdėti gyvūnų ir augalų problemas per TV?**

- Daug dėmesio skiriama refleksijos įgūdžiams stiprinti, savistabai, savęs pažinimo ugdymui, savarankiško kritinio bei kūrybinio mąstymo puoselėjimui (*Rūpestis dėl savęs ir kitų*).

Pavyzdys: (2 klasė)

A2 Pažįsta savo jausmus: Kodėl svarbi savistaba, kaip šis įgūdis gali man padėti? Liūdesys ir džiaugsmas: kodėl mano jausmai dažnai būna labai priešaringi? Kodėl aš nuliūstu? Kaip pralinksmėju? Kodėl ir kada aš džiaugiuosi? Kas man padeda išsklaidyti liūdesį?

- Programos projekte kreipiamas dėmesys ne tik į santykio su savimi bei kitais suvokimą ir ugdymą, bet ir į santykį su gamta, supančia aplinka, keliami ekologiniai klausimai, akcentuojamas praktinių įgūdžių ugdymas (šiukšlių rūšiavimas, tvarumas, mažesnis vartojimas ir pan.)

Pavyzdys: (3 klasė)

D3 Aš ir ekologija: Kodėl svarbu tinkamai rūšiuoti šiukšles? Jei sugebu atskirti plastmasę nuo kitų gaminių, gal galėčiau tas šiukšles ir rūšiuoti? Ar taupau vandenį ir elektrą? Kodėl svarbu tai daryti?

- Atsižvelgta į gautus pasiūlymus.

Kompetencijų ugdymas dalyku

Pažinimo kompetencija - klausimų kėlimas;

Socialinė, emocinė ir sveikos gyvensenos kompetencija - pasiekimas

Rūpestis dėl savęs ir kitų;

Kūrybiškumo kompetencija - kūrybinis mąstymas, klausimų kėlimas; metodai, rekomendacijos;

Pilietiškumo kompetencija - *Aš-mes* pasiekimų sritis

Kultūrinė kompetencija - *Aš-mes* pasiekimų sritis

Komunikavimo kompetencija - *Aš -Tu* pasiekimų sritis, *Aš-mes* pasiekimų sritis, *Aš-tai* pasiekimų sritis

Rekomendacijos: užduočių pavyzdžiai

Klasė: 2

Tema: Mano laikas

Užduotis:

Užpildyk lentelę. Lentelėi pildyti skirk kelias dienas ar savaitę, kad spėtum atlikti ir išmatuoti, kiek truko visos veiklos.

Pirmiausia prie kiekvienos veiklos sužymėk, ši veikla tau maloni ar nemaloni.

Kitoms lentelės skiltims pildyti paprašyk suaugusiųjų pagalbos.

Prieš atlikdamas kiekvieną veiklą paprašyk suaugusiojo, kad pradėtų matuoti laiką.

Kai baigsi veiklą, pirmiausia lentelėje įrašyk, kiek tavo manymu ši veikla truko.

Tuomet paklausk suaugusiojo kiek iš tikrųjų ši veikla truko, ir įrašyk skaičių paskutinėje lentelės skiltyje.

kai visi baigsite pildyti lenteles, pasikalbėkite:

1. Kurios iš lentelėje išvardintų veiklų tau malonios, o kurios ne?
2. Ar pastebėjai, kad jei veikla maloni, atrodo, kad užtrukai mažai laiko, nors iš tikrųjų laiko praėjo daug daugiau?
3. Ar filmukų žiūrėjimas bei žaidimas kompiuteriu tau yra įdomios veiklos? Papasakok, ką įdomaus ir naudingo veiki telefonu ar kompiuteriu.
4. Ar pavyko atspėti, kiek laiko žiūrėjai filmukus arba žaidei telefonu ar kompiuteriu?
5. Ar svarbu žinoti, kiek laiko praleidi žiūrėdamas filmukus arba žaisdamas telefonu ar kompiuteriu? Kodėl?
6. Kiek laiko per dieną, tavo manymu, yra gerai žiūrėti filmukus arba žaisti telefonu ar kompiuteriu, o kiek jau per daug?
7. Kas tau galėtų namuose padėti stebėti, kiek laiko tu praleidi žiūrėdamas filmukus ar žaisdamas telefonu ar kompiuteriu?
8. Ar galėtum po visų atliktų užduočių pasakyti kas yra laikas? Pagalvok: kodėl laukiant laikas eina greitai, o nelaukiant – akimirksniu praeina?
9. Gal žinai kokių nors posakių apie laiką? (juos gali vartoti tavo tėvai ar seneliai).

Pasiekimų lygiai:

A4.1 Padedamas kelia klausimus kas yra virtuali erdvė, kokia jos svarba žmogui.

A4.2 Savarankiškai pateikia naudojimosi virtualia erdve kasdienybėje pavyzdžių.

A4.3 Svarsto kodėl svarbu planuoti laiką, praleidžiamą virtualioje erdvėje.

A4.4 Padedamas planuoja naudojimosi virtualia erdve laiką.

Užduoties įgyvendinimo ir pasiekimų lygiai:

A4.1 Mokinys, -ė padedamas pasakoja, ką įdomaus ir naudingo veikia virtualioje erdvėje.

A4.2 Mokinys, -ė savarankiškai pasakoja, ką įdomaus ir naudingo veikia virtualioje erdvėje.

A4.3 Mokinys, -ė suvokia, kad užsiimant malonia veikla sunku jausti, kiek iš tikrųjų laiko praėjo. Įvardija, kodėl svarbu planuoti laiką, praleidžiamą virtualioje erdvėje, numato galimas naudas ir žalas.

A4.4 Mokinys, -ė suvokia, kad užsiimant malonia veikla sunku jausti, kiek iš tikrųjų laiko praėjo. Padedamas planuoja naudojimosi virtualia erdve laiką.